

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁGI HÍRLEVÉL 175.

2010. MÁRCIUS 12., PÉNTEK

Napirend
Sajtótükör

A következő hírlevél 2010. március 26-án jelenik meg

További információk:

Sereg András sajtófőnök

Tel.: +36202625415

E-mail: serega@enternet.hu

NAPIREND

Az Alkotmánybíróság 2010. március 22-23-i teljes ülésének napirendje

Az Alkotmánybíróság (Ab) legközelebb március 22-én és 23-án tart teljes ülést. Az alkotmánybírák napirendre tűzik a PSZÁF-elnök rendelkezés-alkotási hatáskörének, a magánnyugdíjrendszer átalakításának, valamint a közoktatási törvény egyik rendelkezésének alkotmányosságát támadó államfői indítványokat. A testület folytatja a bejegyzett élettársi kapcsolatról szóló jogszabály vizsgálatát.

Az Ab március 22-i teljes ülésén foglalkozik a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 10. § (3) bekezdésének alkotmányosságával.

Szó lesz a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 23. § (3) bekezdése a) és b) pontjainak alkotmányosságáról.

Ötödször lesz napirenden a bejegyzett élettársi kapcsolatról, az ezzel összefüggő, valamint az élettársi viszony igazolásának megkönnyítéséhez szükséges egyes törvények módosításáról szóló 2009. évi XXIX. törvény alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezet.

Harmadszor kerül a teljes ülés elé az egyes törvényeknek a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete elnökének rendelkezés-alkotási hatásköréhez kapcsolódó módosításáról szóló, az Országgyűlés 2009. november 23-i ülésnapján elfogadott törvény 1-5. §-ai, valamint a 6. § (3) bekezdés a), illetőleg c)-e) pontjai alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában készült határozattervezet. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2009. december 14-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Megtámadták az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Közösséget létrehozó szerződés módosításáról szóló lisszaboni szerződés kihirdetéséről szóló 2007. évi CLXVIII. egészének alkotmányosságát.

Megkérdőjelezték a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 402. § (2) bekezdésének alkotmányosságát.

Megtárgyalják a sportról szóló 2004. évi I. törvény 5. § (1) bekezdés első mondatának, 5. § (6) bekezdésének és 7. § (1) bekezdésének alkotmányosságával kapcsolatos határozattervezetet.

Határozattervezet készült a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2006. évi LVII. évi törvény 75. §-a,

valamint a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervéről szóló 318/2008. (XII. 23.) Korm. rendelet alkotmányellenességének vizsgálata tárgyában.

Megvitatják a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 332. § (1) bekezdés d) pontjának alkotmányosságát.

Március 23-án harmadszor kerül napirendre a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról szóló, az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján elfogadott törvény 4. §-ának alkotmányossági vizsgálata. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2010. január 4-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Először veszik napirendre a magánnyugdíjról és intézményeiről szóló, az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján elfogadott törvény egyes rendelkezéseinek alkotmányossági vizsgálatát. A parlament által elfogadott, de még ki nem hirdetett törvény alkotmányossági vizsgálatára irányuló indítvánnyal a köztársasági elnök 2010. január 4-én fordult az Alkotmánybírósághoz.

Megvizsgálják a gépjárműadóról szóló 1991. évi LXXXII. törvény 6. § (1) bekezdésének, valamint 7. § (1) bekezdésének alkotmányosságát.

Szó lesz a Legfelsőbb Bíróság Gfv.X.30.170/2006/2. sz. végzésével kapcsolatosan benyújtott, a polgári perrendtartásról szóló 1952. III. törvény 271. § (2) bekezdésének alkotmányosságával összefüggő határozattervezetről.

Kifogást emeltek az Országos Választási Bizottság 332/2009. (VII. 22.) OVB határozata ellen. Az OVB hitelesítette a J. Cs. magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát. Az íven szereplő kérdés: „Kezdeményezzük a vonatkozó jogszabályok módosítását úgy, hogy az Alkotmánybíróságnak a hozzá érkező beadványokról 30 napon belül, soron kívüli eljárásban 3 napon belül kötelező legyen határozatot hozni.”

Kifogást nyújtottak be az Országos Választási Bizottság 374/2009. (IX. 3.) OVB határozata ellen. Az OVB hitelesítette a Gyurka Tibor, a Nép Oldali Párt elnöke által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát. Az íven szereplő kérdés: „Akarja-e, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg a hitelszerződések bármely fél által történő utólagos módosítását?”

A keddi teljes ülés végén három végzéstervezetről is tárgyalnak.

A napirend megtalálható az Ab honlapján
www.mkab.hu/index.php?id=napirend

SAJTÓTÜKÖR

Február végére egyik vizsgált intézmény bizalmi indexe sem változott a hibahatárt meghaladó mértékben. Ennek következtében a szervezetek sorrendje sem változott: a lista élén továbbra is az Alkotmánybíróság, illetve a nemzetközi szervezetek állnak, míg a kormány, a parlament és a politikai pártok a sereghajtók. Utóbbiak megítélésén tehát a választási kampány sem segített eddig – az internetezők ugyanúgy hiteltelennek tartják őket, mint korábban.

Intézmények bizalmi indexe (10-es skálán)			
	január	február	változás
Alkotmánybíróság	5,2	5,2	-
ENSZ	5,3	5,2	le
NATO	4,9	4,9	-
Európai Unió	4,9	4,9	-
Ügyészség	4,7	4,6	le
Civil szervezetek	4,6	4,6	-
Bíróságok	4,6	4,6	-
Ombudsmanok	4,4	4,5	fel
Rendőrség	4,6	4,4	le
Köztársasági elnök	4,2	4,2	-
Önkormányzatok	4,2	4,1	le
Egyházak	4,1	3,9	le
Kormány	2,6	2,5	le
Parlament	2,6	2,5	le
Politikai pártok	2,1	2,1	-

A felmérést az NRC 2010. február 26-28. között végezte ezer internet-használó online megkérdezésével. Az adatbázist az TNS-NRC InterBus kutatásának offline adataival súlyoztuk, így az a legfontosabb demográfiai ismérvek tekintetében reprezentatív a legalább hetente internetező 18-69 éves magyar lakosságra nézve.

Paczolay Péter is tagja lett annak a bizottságnak, amely az Európai Unió bíróságaira jelölt bírák és főtanácsnokok alkalmasságát véleményezi – közölte az Alkotmánybíróság az **MTI**-vel. Az alkotmánybíróság elnökének megbízatása négy évre szól. Paczolay Péter a héttagú testületben az egyetlen, aki az unióhoz legutóbb csatlakozott tizenkét tagállam valamelyikét képviseli. Az Európai Unió tanácsa március 1-jén döntött a bizottság személyi összetételéről. A bíróság és a törvényszék bíráit és főtanácsnokait a tagállamok kormányai közös megegyezéssel nevezik ki azt követően, hogy konzultáltak a jelölteket véleményező bizottsággal. A bizottság elnöke **Jean-Marc Sauvé**, a francia államtanács alelnöke. A bizottság tagjai: **Peter Jahn**, az Európai Bíróság volt osztrák bírása, **Lord Mance**, az angol legfelsőbb bíróság bírása, **Torben Melchior**, a dán legfelsőbb bíróság elnöke, Paczolay Péter, a magyar Alkotmánybíróság elnöke, **Ana Palacio Vallelersundi** spanyol EP-képviselő és **Virpi Tiili**, az elsőfokú bíróság volt finn tagja.

Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke március 2-án felavatta a Döry Ferenc Törvényszobát a Magyar Országos Levéltár Bécsi kapu téri épületében. A levéltár 1756. március 1-jei megalakulása óta folyamatosan, a jogszabályok által szabályozottan gyűjti a törvények hitelesített példányait. A most átadott törvényszobának azonban szimbolikus jelentősége is van: az ezeréves történelem valamennyi törvényét együtt, egy helyen őrzik majd ezután, korszerűbb körülmények között. Avatási beszédében Paczolay Péter elmondta, hogy az Alkotmánybíróság 1989-es megalakulásakor az Aranybullát választották jelképnek az alkotmánybírák: II. András király aranypecsétjének másolatát viselik a talárjuk fölött. A jelképválasztás oka, hogy a jogtörténeti hagyományban az 1222. évi törvény szövegét tekintették az első írott magyar „alkotmánynak”, elsősorban azért, mert a királyi hatalom korlátozását, és – a középkori értelemben vett – szabadságjogok elismerését látták benne. Az ünnepség alkalmat adott arra is, hogy az Alkotmánybíróság tagjai közlelrol tanulmányozhassák a középkori gyűjtemény eredeti okleveleit, jogi vonatkozású dokumentumait.

Alkotmánybírósághoz (Ab) fordult az új polgári törvénykönyv (Ptk.) hatályba lépéséről szóló törvénnyel kapcsolatban a fideszes **Répássy Róbert**, aki beadványában azt kéri a testülettől: semmisítse meg a törvénykönyv lépcsőzetes hatályba léptetéséről szóló jogszabályi rendelkezést. A Fidesz – ha kormányra kerül – felülvizsgálja a tavaly elfogadott új Ptk.-t. A Magyar Nemzet március 5-i számában írt arról, hogy az Ab előtt van az új Ptk. hatályba lépéséről szóló külön jogszabály, a Ptké., amelyet február 15-én fogadott el az Országgyűlés. A Ház 180 igen, 161 nem szavazattal és három tartózkodás mellett fogadta el – változatlan formában – a **Sólyom László** köztársasági elnök által, az Országgyűlésnek megfontolásra visszaküldött, a polgári törvénykönyv hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló törvényt. Répássy Róbert már akkor jelezte, az Alkotmánybírósághoz fordulnak, hogy a testület vizsgálja meg: elegendő-e a május 1-jéig tartó felkészülési idő. A törvénykönyvnek 2010. május 1-jén lép életbe az első könyve, az alapelvek, valamint a második könyve, a személyekre, a gondnokságra, a cselekvőképességre, az alapítványokra és a személyiségi jogokra vonatkozó szabályok. A kódex többi része 2011. január 1-jétől lesz hatályos, de van olyan rendelkezés is, amely 2015-től. A fideszes politikus az MTI-nek kifejtette: azt kéri az Alkotmánybíróságtól, hogy a kihirdetés napjára visszamenőleges hatállyal semmisítse meg a Ptké. első paragrafusa első bekezdését, amely a Ptk. lépcsőzetes hatályba léptetéséről szól. Répássy Róbert emellett azt is kéri, hogy az Ab lehetőség szerint még május 1-je előtt, vagyis a Ptk. első két fejezetének tervezett hatályba lépése előtt bírálja el beadványát. A képviselő egyebek mellett hivatkozott arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke sem ért egyet a lépcsőzetes hatályba léptetéssel, valamint arra is, hogy még a régi, 1959-es Ptk. hatályba lépésére is kilenc hónapot hagytak a nem jogállami berendezkedésű Magyar Népköztársaságban. Az MTI azon kérdésére, hogy milyen elképzelései vannak a Fidesznek kormányra kerülése esetén az Ptk.-val kapcsolatban, Répássy Róbert megerősítette: a 2009-ben elfogadott új Ptk. átfogó felülvizsgálatára készülnek. Az azonban várható, hogy az új Ptk.-nak – a tervek szerint – 2011. január 1-jén hatályba lépő rendelkezései nem fognak életbe lépni – hangsúlyozta, megjegyezve: a kérdés az, engedi-e az Ab, hogy az első két fejezet hatályba lépjen.

Módosítják a gépjárműadóra vonatkozó jogszabályt, miután az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek ítélte, hogy nem kaphatnak mentességet az adó megfizetése alól a mozgáskorlátozottak, ha részletre vásárolnak autót. A jogszabály szerint ugyanis csak a kocsit mozgásképtelen tulajdonosának jár az adómentesség, az üzembentartónak nem. Az Alkotmánybíróság **Seres István** nagyatyádi rokkantnyugdíjas beadványa alapján hozta meg február 25-én a döntést. Seres István a Független Hírügynökségnek elmondta: nehezen jár, csak autóval tud közlekedni. Részletre vette a kocsit évekként elzárta, de emiatt most kénytelen gépjárműadót fizetni, holott súlyos mozgásképtelenként mentességet kaphatna. Ám csak akkor, ha ő az autó tulajdonosa. Ehhez azonban egyben kellett volna kifizetni a kocsit árát. Szerinte erre sem ő, sem sorstársai nagy része nem képes. Ezért az Alkotmánybírósághoz fordult, a taláros testület pedig úgy döntött, hogy a jogszabály sérti az egyenlő bánásmód elvét, ezért 2010 végéig meg kell semmisíteni. A döntés nem visszamenőleges hatályú, tehát az érintetteknek idén még ki kell fizetni a gépjárműadót – mondta el **Hegedűs Lajos**, a Mozgáskorlátozottak Egyesületeinek Országos Szövetségének elnöke. Hozzátette: 2011-től több tízezer sorstársuk mentesülhet a gépjárműadó megfizetése alól. A Pénzügyminisztérium sajtóosztálya a Független Hírügynökség megkeresésére azt válaszolta: dolgoznak azon, miként módosíthatnák a törvényt úgy, hogy az megfeleljen az Alkotmánybíróság döntésének, de ne adjon lehetőséget visszaélésekre. A jogszabályt azért így hozták meg, mert korábban egészséges autósok is igénybe vették az adómentességet azon a jogcímenen, hogy mozgáskorlátozott hozzátartozójukat fuvarozzák a kocsival. Azt egyelőre nem tudni, mikor születik meg az új jogszabály.

A Vas Megyei Önkormányzat szerint diszkriminatív a kórházi dolgozók helyzete. Két hete közel 100 munkavállaló tüntetett a kórház előtt, mert- mint mondják - mióta az intézmény Zrt-ként működik, elvesztették közalkalmazotti jogviszonyukat, és egyszerű alkalmazottak lettek. **Kovács Ferenc**, a megyei közgyűlés elnöke az sztv.hu-nak úgy nyilatkozott, hogy a kormány teljesen tönkretette az egészségügyet, ez súlyosan érinti a betegeket és a dolgozókat is. Szerinte az a juttatás járna a dolgozóknak, melyet korábban megkaptak. Mivel ezek után az állam kötelessége lenne a finanszírozás, a megyei önkormányzatok szövetsége az alkotmánybírósághoz fordul jogorvoslatért.

Az Alkotmánybírósághoz fordult a Magyar Autóklub a kötelező gépjármű felelősségbiztosításról szóló törvény egyes rendelkezései miatt. Egyebek mellett azt a passzust kifogásolják, miszerint a biztosító a teljes kárt csak akkor térítheti meg, ha a kijavításról számla áll rendelkezésre. A Magyar Autóklub március 3-án juttatta el közleményét az MTI-hez, amely szerint a 2010 áprilisában hatályba lépő törvény egyes rendelkezéseinek utólagos normakontrollját, és azok megsemmisítését indítványozta. Az autós érdekképviselet a sérelmezett törvényi rendelkezéseket elsősorban azért kifogásolja, mert eszerint a biztosító a teljes kárt csak akkor térítheti meg, ha a kijavításról számla áll rendelkezésre, holott számos esetben a számla felmerülése nem szükségszerű. Az autót el is adhatják, de a sértett fél dönthet úgyis, hogy maga javítja meg a járművet. A beadvány másik része azt a rendelkezést kifogásolja, miszerint a kárrendezés során érdektelennek nem tekint-

hető üzleti biztosítót feljogosítja a törvény arra is, hogy a károsult gépkocsit saját mérlegelésétől függően egyoldalúan a közúti forgalomban való további részvételre alkalmatlannak tekintve, a károsultat hatósági műszaki vizsgálatra kötelezze, ami az eddiginél gyakrabban vezethet a biztosító részéről a kárrendezés indokolatlan elhúzásához.

Alkotmányellenesnek tartja a köztársasági elnök, hogy a szövetkezetekről szóló törvény módosítása visszamenőleg lépne hatályba, ezért megküldte véleményezésre az Alkotmánybíróságnak – közölte a Köztársasági Elnöki Hivatal március 10-én. Az Országgyűlés a módosítással megváltoztatná az iskolaszövetkezeti tagok munkaviszonyára vonatkozó szabályokat, részben korlátozva a munkavállalók jogosultságait. **Sólyom László** emellett megfontolásra visszaküldte a polgári perrendtartásról törvény módosítását a Parlamentnek, amely a csoportos keresetindítás lehetőségének bevezetéséről szól. Az Alkotmánybíróság véleményét kéri Sólyom László a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény módosításáról szóló törvényről. Ez megváltoztatná az iskolaszövetkezeti tagok munkaviszonyára vonatkozó szabályokat, részben korlátozva a munkavállalók jogosultságait – áll a közleményben. Az államfő azt kifogásolja, hogy a törvény visszamenőlegesen, 2010. január 1-jén lépne hatályba, ami ellentétes a jogállamiság elvével, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok miatt. A köztársasági elnök nem írta alá a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény módosításáról szóló törvényt sem, amely a csoportos keresetindítást tette volna lehetővé. Sólyom László a jogszabályt megfontolásra visszaküldte az Országgyűlésnek, mert előkészítetlennek tartja, rendelkezései elnagyoltak és visszaélésre adnak lehetőséget. Az államfő azt is kifogásolja, hogy az új perjogi intézmény 30 nap elteltével hatályba lépne, mert erre sem a bíróságok, sem az ügyvédi kar nincs felkészülve. A köztársasági elnök aláírta a holokausztagadását tiltó törvényt. **Kumin Ferenc**, a Köztársasági Elnöki Hivatal főosztályvezetője a döntést azzal indokolta, hogy „az államfő véleménye szerint a jogszabály nem alkotmányellenes”.

Diszkriminatívnek és alkotmányellenesnek tartja a Magyarországi Evangélikus Testvérközösség (MET) és a Roma Polgárjogi Alapítvány (RPA) azt a törvényi rendelkezést, hogy egy családban csak egy ember részesülhet a tartós munkanélkülieket támogató rendelkezésre állási támogatásból (rát), ezért a jogszabály megsemmisítését kéri az Alkotmánybíróságtól. **Horváth Aladár**, az RPA elnöke március 9-i budapesti sajtótájékoztatóján kijelentette: a január elsején életbe lépett törvénymódosítás sérti a jogbiztonság alapvető követelményét, veszélyezteti a szociális biztonsághoz való jogot, és ellentmond az állam családok és gyermekek védelmére irányuló alkotmányos kötelezettségének. A jogvédő szerint a rendelkezés – amelynek alapján egy családban csak egy ember kaphatja a havi 28 500 forintos támogatást – emellett veszélyezteti az emberi méltóságnak megfelelő szociális ellátás szintjét. Mivel rendkívül súlyosan érinti a mélyszegénységben élő roma családokat, felvetődik a romákkal szembeni közvetett diszkrimináció, ezért a héten a MET-tel közösen beadvánnyal fordulnak az Alkotmánybírósághoz a törvény megsemmisítéséért. „Felszólítjuk a kormányt – folytatta –, hogy tegyen azonnali intézkedéseket az éhség megszüntetésére.” Gyógyszert és tüzelőt kell adni a szegény embereknek, a segítségnyújtókat arra kéri, hogy a mélyszegénységben – főként borsodi

és szabolcsi falvakban – élő embereknek juttassanak élelmiszersegélyt. Horváth Aladár azt mondta: „Olyan embertelen világot teremtett az elmúlt húsz év, amelyben normálisnak tűnni már művészet, ezért talpára kell állítani az országot, minden józanul gondolkodó embernek az ügy mellé kell állnia.” Az RPA elnöke szerint a 300 ezer embert érintő rendelkezés mindössze tízmilliárd forint megtakarítást hoz az államnak, de a mélyszegénységben élőket emiatt az éhhalál és a fagyhalál fenyegeti. **Iványi Gábor**, a MET vezetője kijelentette: semmilyen kormányprogram nem segíti a szociális ellátást, és hiányzik a szolidaritás elve. A lelkész szavai szerint az emberek életben maradását akadályozni méltatlan és tisztességtelen dolog. Az RPA és a MET vezetője a sajtótájékoztatón azt mondta: a rát célja az lenne, hogy újra integrálja a munka világába a tartósan munkanélkülieket, de valójában a rendelkezés arra kényszeríti az embereket, hogy váljanak el, családok költözzenek szét, és erősíti a szélsőjobb oldali eszmét, a szegény- és cigányellenességet.

A német alkotmánybíróság első szenátusának tagjai úgy döntöttek, hogy a távközlési adattárolásról szóló törvény a jelenlegi formájában sérti az ország alkotmányát. A 2008-ban Németországban bevezetett távközlési adattárolási irányelv alkotmányellenes és semmisnek kell tekinteni. Az eddig gyűjtött és jelenleg is tárolt telekommunikációs forgalmi adatokat az internetszolgáltatóknak és telefon-társaságoknak azonnali hatállyal maradéktalanul meg kell semmisíteniük. Az adatgyűjtést és -tárolást lehetővé tevő törvény alapján az illetékes hatóságoknak jogukban állt az e-mail- és telefonforgalomból, valamint az internethasználatból származó adatokat gyűjteni és hat hónapon át tárolni. Az adatok bűnüldözési célokra, valamint veszélyhelyzet elhárítása érdekében voltak lehívhatók. Első hallásra az ítélet radikálisnak tűnik, azonban a részletekből kitűnik, hogy közel sem az. A német alkotmánybírók ugyanis magát a távközlési adattárolást nem minősítették alkotmányellenesnek. Vagyis, ha a törvény másképp lett volna megfogalmazva és nagyobb hangsúlyt kapott volna benne az adatvédelem, akkor a Bundestag akár a közeljövőben ismét elfogadhatná a módosított jogszabályt. Az alkotmánybírók leszögezték, hogy a telefon-, az e-mail és az internetes adatok mértéktelen gyűjtése és tárolása súlyos beavatkozást jelent és sérti a távközlési szabadsággal kapcsolatos emberi jogot. A mobiltelefonok információi alapján ugyanis bármikor létrehozhatók bármely személy mozgási profiljai, míg a telefon- és az e-mail adatokból felépíthető egy felhasználó személyes kapcsolati hálózata. „A távközlési adattárolás alkalmas arra, hogy az emberekben a megfigyelés érzését keltse. Ez a folyamat azonban önmagában nem tilos, hiszen a telefon és az internet is egy specifikus veszélyforrás. Megkönnyítik például a megfigyelés nélküli kommunikációt és lehetővé teszik a szétszórta lévo bűnözőknek a hatékonyabb együttműködést” – jelentette ki **Hans-Jürgen Papier**, a német alkotmánybíróság leköszönő elnöke.

